

Nr 182

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående bestridandet av kostnader för svenska F.N.-styrkor m.m.; given Stockholms slott den 28 oktober 1960.

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över försvarsärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla det förslag, om vars avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

Under Hans Maj:ts

Min allernådigste Konungs och Herres frånvaro:

BERTIL

Sven Andersson

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen redogöres för svenska F.N.-styrkors m. m. verksamhet i Främre Orienten och Kongo. För svenska F.N.-styrkors m. m. verksamhet fram till och med juni 1961 äskas ett reservationsanslag på 29 miljoner kronor.

Utdrag av protokollet över försvarsärenden, hållet inför Hans Kungl. Höghet Regenten, Hertigen av Halland, i statsrådet å Stockholms slott den 28 oktober 1960.

Närvarande:

Statsråden NILSSON, STRÄNG, ANDERSSON, LINDSTRÖM, LANGE, LINDHOLM, KLING, SKOGLUND, EDENMAN, NETZÉN, JOHANSSON, AF GEIJERSTAM.

Efter gemensam beredning med statsrådets övriga ledamöter anför chefen för försvarsdepartementet, statsrådet Andersson, följande.

Efter förslag av Kungl. Maj:t i propositionen 1956:198 anvisade riksdagen å tilläggsstat I till riksstaten för budgetåret 1956/57 under fjärde huvudtiteln ett reservationsanslag av 10 000 000 kronor till Kostnader för organiserande av en svensk F.N.-styrka, avsedd för tjänstgöring i Främre Orienten. Sedermera har riksdagen efter förslag av Kungl. Maj:t i propositionerna 1958:2, 1958:125, 1959:2, 1959:125 och 1960:100 å tilläggsstat II till riksstaterna för budgetåren 1957/58, 1958/59 och 1959/60 anvisat ytterligare (5 000 000 + 6 500 000 + 6 000 000 + 9 000 000 + 9 000 000 =) 35 500 000 kronor för ifrågavarande ändamål avseende kontingentens verksamhet intill utgången av december 1960. Såsom framgår av propositionen 1958:125 avses huvuddelen av ifrågavarande kostnader skola bestridas av F.N. Hittills har från F.N. influtit 26 360 818 kronor, avseende kostnaderna — med undantag av materielkostnaderna — för kontingenten under tiden den 1 november 1956—den 31 december 1959.

Av förenämnda propositioner framgår vidare att den svenska F.N.-kontingentens verksamhet, som ursprungligen beräknades komma att omfatta en tidrymd av sex månader från och med november 1956, kommit att utsträckas i tiden. Enligt av Kungl. Maj:t meddelade beslut senast den 17 juni 1960 må kontingenten fortsättningsvis vara organiserad längst intill utgången av juni 1961. Kontingenten omfattar numera omkring 650 man och tjänstgöringsomgångarna sju månader.

Den 30 juni 1960 proklamerades Kongo som självständig och suverän stat. Övergången från belgisk koloni till en oberoende republik förde emellertid med sig svåra inre oroligheter. Då Kongos centralregering ej såg sig i stånd att med egna krafter bemästra läget, vände den sig till F.N. med anhållan om bistånd i såväl tekniskt som militärt hänseende. Beträffande tekniskt bistånd har denna framställning kunnat tillmötesgåas inom ramen för F.N.:s ordinarie biståndsprogram. Genom en resolution i säker-

hetsrådet den 14 juli 1960 gavs generalsekreteraren bemyndigande att i samråd med Kongos regering lämna denna militärt bistånd, till dess enligt regeringens uppfattning de nationella säkerhetsstyrkorna åter kunde helt fylla sina uppgifter. För ändamålet upprättades en militär styrka under F.N.:s kommando, till vilken ett flertal länder lämnat personella och materiella bidrag. Styrkan uppgår nu till omkring 19 000 man.

Sedan F.N.:s generalsekreterare gjort framställning om svenskt bidrag till F.N.:s insatser i Kongo i enlighet med säkerhetsrådets förut nämnda resolution den 14 juli 1960 och därvid hemställt, att den svenska F.N.-styrkan i Främre Orienten måtte få temporärt disponeras för tjänstgöring i Kongo, medgav Kungl. Maj:t efter utrikesnämndens hörande den 19 i samma månad, att kontingenten, under en tid av omkring en månad och under förutsättning, bland annat, att i densamma ingående personal endast efter eget medgivande toges i anspråk för ifrågavarande tjänstgöring, finge disponeras för uppgifter i Kongo inom ramen för F.N.:s insatser där enligt säkerhetsrådets förenämnda resolution. I enlighet med detta beslut förflyttades med början den 19 juli 1960 i runt tal 620 man ur den svenska F.N.-kontingenten från Främre Orienten till Kongo. Efter förnyad framställning av generalsekreteraren utsträckte Kungl. Maj:t den 17 augusti 1960 tiden för disponerande av kontingenten för uppgifter i Kongo till den 25 november 1960. Samtidigt uppdrog Kungl. Maj:t åt överbefälhavaren att vidtaga åtgärder för att inom angiven ram med erforderligt antal man utfylla den svenska F.N.-styrkan i Främre Orienten.

I anslutning härtill har den kontingent, som med stöd av Kungl. Maj:ts förenämnda beslut den 17 juni 1960 skulle avlösa kontingenten i Främre Orienten i november 1960, organiserats och ställts till F.N.:s förfogande redan i mitten av september 1960. Sverige har alltså sedan sistnämnda tidpunkt haft två F.N.-kontingenter i tjänstgöring, en i Främre Orienten och en i Kongo. Såvitt för närvarande kan bedömas, kommer detta förhållande att bestå tills vidare under innevarande budgetår. Kungl. Maj:t har nämligen den 23 september 1960 på framställning av generalsekreteraren förordnat, att en svensk militär kontingent, omfattande omkring 600 man, skulle organiseras och utsändas till Kongo för att efter förenämnda 25 november 1960 ställas till förfogande för att tills vidare intill dess Kungl. Maj:t annat bestämde disponeras för uppgifter inom ramen för F.N.:s insatser därstädes.

På framställning av generalsekreteraren har Kungl. Maj:t vidare genom särskilda beslut medgivit att vid sidan av de organiserade militära kontingenterna viss ytterligare personal må, efter frivilligt åtagande, ställas till F.N.:s förfogande för tjänstgöring i Kongo. Denna personal, som i huvudsak utgöres av specialister av olika slag såsom helikopterförare, teknisk personal för skötsel av helikoptermateriel, byggnadstekniker, teletekniker m. fl., uppgår för närvarande till omkring 180 man. De till denna

personal utgående arvoden m. m. förskottas för närvarande från försvarsgrenarnas vederbörliga anslag (jfr prop. 1956: 125, bil. 2, p. 1—3) under det att kostnaderna för tjänstgöringstraktamenten till personalen i fråga förskottsvis bestrides från reservationsanslaget Kostnader för den svenska F.N.-styrkan.

Genom beslut den 4 augusti 1960 fastställde Kungl. Maj:t traktamenten för kontingentens personal vid tjänstgöring i Kongo, vilka traktamenten med hänsyn till kostnadsläget i Kongo bestämdes till det dubbla av de vid tjänstgöring i Främre Orienten utgående traktamentsbeloppen.

I skrivelse den 11 oktober 1960 har *försvarets civilförvaltning* anmält, att behov av ytterligare medel för den svenska F.N.-styrkan föreligger. Enligt ämbetsverkets beräkningar erfordras intill den 1 juli 1961 ytterligare 29 miljoner kronor. Ämbetsverket har härvid räknat medel för F.N.-kontingenterna i Egypten och Kongo intill den 1 juli 1961 (11,5 respektive 10,5 miljoner kronor) samt för personal som enligt vad som förut nämnts genom särskilda beslut av Kungl. Maj:t ställts till F.N.:s förfogande för tjänstgöring i Kongo (4,8 miljoner kronor). Medel har härutöver beräknats för oförutsedda utgifter.

Departementschefen

Den svenska regeringen har tidigare intagit den ståndpunkten, att Sverige icke bör undandraga sig att ställa personal och resurser till förfogande för medverkan i F.N.:s arbete för biläggande av internationella tvistigheter. Den svenska insats i Kongo, som beslutits av Kungl. Maj:t efter utrikesnämndens hörande, står enligt min mening i god överensstämmelse med den hållning Sverige tidigare intagit i liknande sammanhang. Att vi vid behov biträder F.N. med militärt organiserade vaktstyrkor ligger enligt min mening helt i linje med Sveriges traditionella utrikes- och försvarspolitik. Möjligheterna att lämna snabbt svenskt bistånd är emellertid med nuvarande organisatoriska utgångspunkter begränsade. På mitt förslag har Kungl. Maj:t därför den 26 augusti 1960 uppdragit åt överbefälhavaren att utreda förutsättningarna för att inrätta en särskild på frivillig grund organiserad beredskapsstyrka åt F.N.

Såsom jag nämnt i det föregående har riksdagen tidigare anvisat medel till bestridande av kostnaderna för den svenska F.N.-styrkans verksamhet intill utgången av december 1960. Emellertid torde anvisade medel ha förbrukats redan vid utgången av oktober 1960. Anledningen härtill är dels att kontingenten dubblerats, såsom jag omnämnt i det föregående, dels att Kungl. Maj:t beslutat om höjda traktamenten till F.N.-styrkans personal under dess tjänstgöring i Kongo och dels att från anslaget förskottsvis bestritts kostnader för specialister av olika slag som enligt Kungl. Maj:ts särskilda beslut ställts till F.N.:s förfogande för tjänstgöring i Kongo. Ytterligare medel för verksamheten i fråga erfordras således redan under

innevarande kalenderår. Då, som jag förut omtalat, beslut nu föreligger, att F.N.-styrkan i Främre Orienten må vara organiserad intill utgången av juni 1961 bör medel även beräknas för denna verksamhet under återstoden av budgetåret. Medel bör vidare anvisas för tiden intill den 1 juli 1961 för F.N.-styrkan i Kongo samt för specialister som enligt beslut av Kungl. Maj:t ställts eller framdeles ställas till F.N.:s förfogande. Med understrykande av att osäkerhet i flera hänseenden råder beträffande utgångspunkterna för beräkningarna föreslår jag i anslutning till civilförvaltningens förslag, att 29 000 000 kronor anvisas för verksamheten i Främre Orienten och Kongo till och med utgången av juni 1961. Man bör förutsätta, att huvuddelen av ifrågavarande kostnader skall ersättas av F.N. Eventuellt behov av medel utöver vad nu angivits torde, liksom tidigare förutsatts, få tillgodoses från anslaget till oförutsedda utgifter. I den mån så sker bör förhållandet senare anmälas för riksdagen.

Från F.N. inflytande ersättningar bör liksom tidigare tillgodoföras inkomstiteln Övriga diverse inkomster.

Åberopande det anförda hemställer jag således, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Kostnader för svenska F.N.-styrkor m. m.* å tilläggsstat I till riksstaten för budgetåret 1960/61 under fjärde huvudtiteln anvisa ett reservationsanslag av 29 000 000 kronor.

Med bifall till vad föredragande departementschefen sålunda, med instämmande av statsrådets övriga ledamöter hemställt förordnar Hans Kungl. Höghet Regenten, att till riksdagen skall avlåtas proposition av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:

Ake Lindwall
